

Марко Вовчок. Інститутка

Оригинал этого текста расположен в "Сетевой библиотеке украинской литературы"

OCR: Евгений Васильев

Для украинских литер использованы обозначения:

Є, є - "э обратное" большое и маленькое (коды AAh,BAh)

Ĭ, ĭ - "і с двумя точками" большое и маленькое (коды AFh,BFh)

I,i (укр) = I,i (лат)

Т. Г. Шевченку

I

Люди дивуються, що я весела: надійсь, горя-біди не знала. А я зроду така вдалася. Уродись, кажуть, та і вдайся... Було, мене й б'ють (бодай не згадувать!) - не здержу серця, заплачу; а роздумаюсь трохи - і сміюся. Бува лихо, що плаче, а бува, що й скаче, - то так і моє лишенько. Якби мені за кожною бідою моєю плакати, досі б і очі я виплакала. Батька-матері не зазнаю: сиротою зросла я, при чужині, у людях. Хоч не було діла важкого, - так забували про мене, чи я не голодна, не холодна, чи жива я...

На десятиліттях взяли мене в двір. Стара пані була не що, сумирна собі, - може, тому, що вже блаженська була, ледве ноги волочила, а заговорить - тільки шам-шам, одразу й не розбереш; так куди вже бійка! не на умі. Увесь день на ганочках; нічка йде - охає та стогне. А за молодого віку, славлять, вигадочки були чималі і в неї... та треба ж колись і перестати.

За мене, то вже в дворі жили ми спокійненько; одно було горе, що з двору й ступити не пустять. Хіба вже на велике свято, що до церкви одпросимось, а в неділю й не думай. "Розволочитесь, - було, каже пані гніваючись, - не пушу!.. Не той ще вік ваш, щоб бога пильнувати: ще матимете час, - не зараз вам умирати".

Сидимо, було, день при дні у дівочій та робимо. А тихо коло тебе, як зачаровано. Тільки пані заоха або хто з дівчат на ухо за чим озветься, котора зітхне з нуду. Докучає, було, та робота, докучає, - аж пече; та що врадиш? Спасибі хоч за те, що не б'ють десять раз на день, як от по інших чуємо.

А як коли, то, було, звеселиємо не знать чого. Веселенько нам, - аж серце трепече! Коли б воля, заспівав би так, щоб і на селі лунало... Не всмілились!.. Ізглядуємось, та сміх нас так і бере. То одна моргне бровкою, а друга їй одморгує; то прив'яжуть тую до стільчика косою; інша зскачить та почне вистрибувати дибки-дибки, щоб пані не почувала, - крутиться, вертиться, тільки рукава май-май-май... Чого, було, не виробляємо!

У старій пані не було роду, окрім мала собі унучечку, - у Києві обучалась у якомусь там... от коли б вимовити... ін-сти-ту-ті... Було частенько до старій листи шле; а стара тії листи щодня вичитує, - і поплаче над ними, і попосміється. Коли пише унучечка, щоб уже приїздити за нею та додому забирати... Мати божа! увесь будинок зворухнувся: білити, мити, прибирати!.. Панночки сподіваємось! Панночка буде!

Стара пані немов одужала: коливає з кімнати до кімнати, виглядає у кожне віконце на шлях і нас туряє за село дивитись, чи не їде панночка. А нам того й треба. Ми за той тиждень, що її виглядали, сказать, нажилися. Шлють, то біжимо-летимо... Весело зочити степ, поля красні!. Степ зелений наче втікає в тебе перед очима далеко кудись, далеко... Любо на волі дихнути!

Квіток, було, назриваєм та позаквітчуємось, як молоді, та до самого двору тими вінками величаємось. А вступаючи в двір, схопимо з себе, позакидаємо, - та так було жалко тих вінків кидати, так жалко!

II

Діждали панночки, приїхала... І що ж то за хороша з лиця була! І в кого вона така вродилася! Здається, і не змалювати такої кралі!.. Стара як обійняла її, то й з рук не випускає; цілує, й милує, та любить. І по кімнатах водить, усе показує, усе розказує; а панночка тільки обертається туди-сюди та на все цікавим оком спозирає.